

مقایسه حرمت خود، خودپنداشت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان مدارس

مختلط و تک جنسی دوره ی ابتدایی

امیر حسین فیروزمندی^۱، فاطمه کریمی فر^۲

۱- کارشناسی ارشد رشته روانشناسی تربیتی دانشگاه پیام نور مرکز سمنان

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته ی روانشناسی عمومی دانشگاه پردیسان فریدونکنار

چکیده

پژوهش حاضر حرمت خود، خودپنداشت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی را در دانش آموزان مدارس مختلط و تک جنسی دوره ی ابتدایی را مقایسه می کند. نمونه آماری بر اساس ۲۰۰ دانش آموز دختر و پسر دوره ی ابتدایی مشخص گردیده و داده های بدست آمده از دو پرسشنامه حرمت خود روزنبرگ و خودپنداشت تحصیلی چن و معدل نیم سال تحصیلی دانش آموزان برای پیشرفت تحصیلی جمع آوری گردید. به منظور بررسی فرضیات و مدل پژوهش از نرم افزار SPSS ۲۱ کمک گرفته شده است. این نتایج نشان داده است که بین حرمت خود دانش آموزان مدارس مختلط و تک-جنسی دوره ی ابتدایی تفاوتی وجود ندارد و بین خودپنداشت تحصیلی دانش آموزان مدارس مختلط و تک جنسی دوره ی ابتدایی تفاوت وجود دارد یعنی خودپنداشت تحصیلی دانش آموزان در مدارس مختلط کمتر از مدارس تک جنسی است. همچنین بین پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مدارس مختلط و تک جنسی دوره ی ابتدایی تفاوت وجود دارد یعنی سطح پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در مدارس مختلط پایین تر از مدارس تک جنسی می باشد. در نهایت با توجه به تحقیق حاضر می شود نتیجه گرفت که بین خود پنداشت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در مدارس مختلط و تک جنسی دوره ی ابتدایی تفاوت وجود دارد. **واژگان کلیدی:** حرمت خود، خودپنداشت تحصیلی، پیشرفت تحصیلی، مختلط، تک جنسی

مقدمه

دانش آموزان، بخش عظیمی از جمعیت هر کشوری را تشکیل می‌دهند. درصد قابل توجهی از دانش آموزان، در دوره‌ی ابتدایی مشغول تحصیل هستند. در مدرسه، دانش آموزان، برای به‌دست آوردن دانش و فناوری مورد نیاز زندگی آینده، آماده می‌شوند. وقتی مدارس، آمادگی پرورش دادن دانش و فناوری را در دانش آموزان ندارند و دانش آموزان با عدم پیشرفت تحصیلی روبرو می‌شوند، اثرات مخرب و هزینه‌هایی برای جامعه به بار می‌آید (کیانی و کاکاوند، ۱۳۹۲). پیشرفت تحصیلی به موفقیت فراگیران در امور تحصیلی اشاره دارد و انجام دادن کاری است برای به‌دست آوردن نتیجه مطلوب و برتری و توفیق در یک مهارت یا گروهی از معلومات (سیف، ۱۳۹۶). پیشرفت تحصیلی، یعنی موفقیت در یادگیری دروس مدرسه‌ای وقتی فرد در یک موقعیت برنامه‌ریزی با هدف‌های مشخص تحصیل قرار می‌گیرد و در صورتی که بتواند به تمامی هدف‌های از پیش تعیین شده برسد، پیشرفت تحصیلی کامل دارد و در صورتی که به برخی از هدف‌ها برسد پیشرفت نسبی کسب کرده است (سعید و همکاران، ۱۳۸۹).

آموزش و پرورش زیربنای اصلی و عمده شخصیت و دیدگاه‌های مردمی و رشد ابعاد وجود آدمی است. به همین جهت نظام آموزش و پرورش به عنوان بنیادی‌ترین نهاد جامعه نقش اساسی ایفا می‌کند و بار سنگین شکوفایی استعدادها و توانایی‌های نسل کنونی و آینده را بر دوش دارد. از آنجا که همه افراد به‌خصوص دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت اذعان دارند که آموزش و پرورش تنها یا لاقلاً بهترین راه‌حل مسایل دشوار و بغرنج امروز جوامع بشری است، اهمیت توجه و لزوم تحقیق در آن را بسیار ضروری و اجتناب‌ناپذیر می‌سازد (صافی، ۱۳۹۲). جو اجتماعی مدارس برجسته، به شکل خاصی به تمام دانش‌آموزان انرژی تزریق می‌کند. یکی از مسایلی که به جو اجتماعی مدرسه مربوط می‌شود، ترکیب جنسی دانش‌آموزان است (توانا، ۱۳۹۶).

یکی از متغیرهایی که باید در هر نظام آموزشی مورد توجه قرار گیرد، تفکیک یا مختلط بودن جنسیت در مدرسه است. مدرسه تک‌جنسی، اشاره به مدرسه‌ای دارد که در آن دانش‌آموزان یا منحصراً پسر و یا منحصراً دختر هستند. مدرسه مختلط، اشاره به مدرسه‌ای دارد که در آن دانش‌آموزان دختر و پسر با هم در یک کلاس و در یک مدرسه اگرچه که گروه‌بندی‌های جنسیتی در سطوح خاص مدرسه و کلاس انجام شده است مشغول تحصیل هستند. منتقدان مدارس تک‌جنسی معتقدند، محیط این مدارس مصنوعی است و دانش‌آموزان را برای زندگی در اجتماع آماده نمی‌سازد. در حالی که، موافقان آن معتقدند، مدارس تک‌جنسی موجب می‌شود که دانش‌آموزان تمام توجه خود را معطوف تحصیل سازند (توبایس، ۲۰۱۳).

در عرصه بین‌المللی، تعدادی از کشورها نظیر استرالیا، نیوزیلند و ایرلند در حال افزایش دادن مدارس مختلط هستند. در بقیه کشورها، نظیر ایالات متحده و انگلیس، درصد ارتقای مدارس تک‌جنسی و کلاس‌های تک‌جنسی رو به افزایش

است که کلیه این موارد، به دلیل کم برآورد کردن پسرها از موفقیت‌هایشان و وجود الگوهای یادگیری مرتبط با جنسیت است (اسمیت، ۲۰۱۰). در دوره مدرن آموزش و پرورش غالب آموزش تک‌جنسی بوده است. آموزش مختلط روشی معمول بوده و در اغلب موارد بعنوان شیوه آموزشی قالب بخصوص در موسسات آموزشی استفاده می‌شود. یک نوع حمایت از آموزش تک‌جنسی، ایده‌هایی را از زیست‌شناسی اجتماعی و علوم شناختی به عاریت گرفته است و به آموزش تک‌جنسی متعهد است و معتقد است که زنان و مردان در یادگیری تفاوت دارند و به طور متفاوتی معاشرت می‌کنند. استدلال شده است تفکیک جنسیت برای بهینه‌سازی توان علمی زنان و مردان ضروری است (سالکیند، ۲۰۰۸).

حرمت خود به عنوان ارزیابی کلی عاطفی فرد از ارزش خود تعریف شده است (شاملو، ۱۳۹۶). حرمت خود نوعی قضاوت درباره خود و نیز یک نگرش نسبت به خود قلمداد می‌شود که دربرگیرنده باورها و عواطف فرد نیز هست. همچنین، خودپنداشت تحصیلی یکی از عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی و عبارت از نگرش کلی فرد نسبت به توانایی‌های خویش در رابطه با یادگیری آموزشی است. تصور مثبت افراد راجع به خود نه تنها می‌تواند در تحصیل وی تأثیر بگذارد بلکه این تصور عاملی مثبت برای رسیدن به کمال مطلوب در امر تحصیل نیز است و برعکس، دانش‌آموزانی که احساس خوبی درباره‌ی توانایی خود ندارند، حتی بدون توجه به نژاد و رنگ و پوست به ندرت در فعالیت‌های تحصیلی خود موفق هستند (سپهریان آذر و سعادت‌مند، ۱۳۹۴).

والنتین و دوبایس (۲۰۱۰) در پژوهش خود ارتباطی قوی بین خودپنداشت تحصیلی دانش‌آموزان و پیشرفت تحصیلی‌شان یافتند. آن‌ها بیان کردند که این ارتباط به صورت دوسویه است، به طوری که خودپنداشت مثبت بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر مثبت گذاشته و پیشرفت تحصیلی کم باعث افت و رکود خودپنداشت در آنها می‌شود. اجدن (۲۰۱۷) در پژوهشی تحت عنوان مقایسه عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مدارس متوسطه مختلط و تک‌جنسی نشان داد که در پایه‌های ششم و هشتم، گروه دختران مدارس مختلط بیشتر علاقه‌مند به گذراندن دوره‌های خاص در ریاضیات از همسالان خود در دیگر موسسات آموزشی بودند. همچنین نتایج نشان داد طی یک دوره سه ساله دانش‌آموزان دختر گروه نمونه که در مدارس مختلط ثبت‌نام کرده بودند نسبت به دختران گروهی که در مدارس تک‌جنسی ثبت‌نام کرده بودند موفقیت‌های بیشتری در دوره‌های خاص در ریاضیات کسب کرده بودند.

نیکسون و فراست (۲۰۱۴) در پژوهشی مشاهده کردند دانشجویانی که خود را از لحاظ انگیزه پیشرفت بالا ارزیابی کرده بود، معدل بالاتری نیز به دست آوردند. یافته دیگر در این تحقیق این بود که بین احساس رضایت از خود و موفقیت تحصیلی یک رابطه منحنی‌وار برقرار بود، کسانی که رضایت‌مندی متوسط تا بالایی از خود داشتند در مقایسه با دیگران معدل بالاتری نیز داشتند. لی و بریک (۲۰۱۴) نشان دادند که مدارس تک‌جنسی اثرات سودمند خاصی به خصوص برای دختران دارد. آن‌ها نتایج آماری قابل توجه‌ای در مورد اثرات مدارس تک‌جنسی بر پیشرفت تحصیلی، برنامه‌های

آموزشی آینده، تصورات خودپنداره، نگرش نسبت به دانشگاہیان و نقش‌های کلیشه‌های جنسی دانش‌آموزان پیدا کردند. محققان به این نتیجه رسیدند که این اثرات سودمند در مدارس دخترانه برجسته‌تر هستند؛ زیرا در مدارس تک‌جنسی، فشارهای اجتماعی بر دختران نسبت به پسران کمتر است و دختران بهتر می‌توانند استعداد‌های خود را در این نوع مدارس شکوفا کنند.

اسمیت (۲۰۱۰) در پژوهشی تحت عنوان آموزش تک‌جنسی: پژوهشات به ما چه می‌گویند؟ نشان داد که به طور خاص به نظر می‌رسد که آموزش تک‌جنسی بر روی پیشرفت تحصیلی، حل مسئله، رشد شخصی و اجتماعی و دستاوردهای بزرگسالی تاثیر شگرف‌تری دارد. وودوارد و همکاران (۱۹۹۹) پژوهشی را تحت عنوان مقایسه مدارس مختلط و تک‌جنسی بر روی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان انجام دادند. نتایج نشان داد که حتی پس از کنترل برخی فرآیندها، دانش‌آموزان مدارس تک‌جنسی نسبت به همسالان خود در مدارس مختلط تمایل بیشتری برای کسب دستاوردهای آموزشی بهتر از جمله کسب مدرک یا تحصیل طولانی‌تر دارند. بلچر و همکاران (۲۰۱۲) در پژوهشی نشان دادند که دانش‌آموزان در کلاس‌های تک‌جنسی فعال‌ترند و به فعالیت‌های کلاسی علاقه بیشتری نشان می‌دهند. بیشتر علاقه دارند کارهای اضافه بر تکالیف مدرسه انجام دهند و همچنین محیط کلاسی منظم‌تری نسبت به دانش‌آموزان در کلاس‌های مختلط فراهم می‌آورند. مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های کلاسی و به تبع آن حرمت خود آنان در کلاس‌های تک‌جنسی بیشتر از دانش‌آموزان کلاس‌های مختلط بود.

جنکینز (۲۰۱۰) در پژوهشی نشان داد که در کلاس‌های مختلط اعتماد به خود بیشتری به پسران داده می‌شود تا دختران. جیکوب (۲۰۱۰) نشان داد که تفکیک جنسیتی اجباری در محیط‌های آموزشی نمودی است از تبعیض پنهان که مانع دسترسی زنان به موقعیت‌های مطلوب است. چنین تفکیکی با فاصله‌اندازی بین دو جنس کماکان الگوی ویژه‌ای را برای زنان حفظ می‌کند و با منع کردن آن‌ها از ورود به فضاهای آزاد، مانعی برای رشد فرهنگی-اجتماعی به بار می‌آورد. ساکس (۲۰۰۹) در پژوهشی نشان داد که برخلاف بسیاری از پژوهش‌های دیگر، محیط‌های تک‌جنسی لزوماً به پیشرفت تحصیلی دختران نمی‌انجامد و در مقابل، پسران در محیط‌های تک‌جنسی بهره بیشتری می‌برند. این پژوهش از محیط‌های تک‌جنسی حمایت می‌کند به شرط آن که مدرسان، راهبردهای متفاوتی مبتنی بر الگوهای یادگیری دختران و پسران به کارگیرند. چارلز و بردلی (۲۰۱۵) در پژوهشی نشان دادند که در کلاس‌ها و محیط‌های مختلط، سوگیری‌های جنسی و تبعیض بالاتری وجود دارد. این پژوهش نشان می‌داد که در محیط‌های مختلط دختران در صحبت کردن و ابراز وجود دچار مشکل هستند و پسران توجه بیشتری از جانب مدرسان به خود جلب می‌کنند. پاهکل (۲۰۱۴) در پژوهشی تحت عنوان مقایسه اثرات مدارس تک‌جنسی و مختلط بر روی عملکرد تحصیلی و نگرش دانش‌آموزان یک فراتحلیل انجام شد، نتایج بررسی با کیفیت‌ترین پژوهشات نشان داد که پژوهشات از برتری چشمگیر مدارس تک‌جنسی در مقایسه

با مدارس مختلط حمایت نمی‌کنند. این ادعا نیز که مدارس تک جنسی نسبت به مدارس مختلط شرایط بهتری را برای اقلیت‌های قومی فراهم می‌کند نیز به دلیل عدم وجود مطالعات کنترل شده قابل بررسی نبود. تالایالکینکایا و اولو (۲۰۱۲) که به بررسی تفاوت‌های مدارس مختلط و تک‌جنسی در پیشرفت تحصیلی و تجربیات یادگیری پرداخته بودند نشان دادند که دانش‌آموزان در مدارس مختلط و تک‌جنسی معدل مشابه‌ای دارند. گاکلاپلی (۲۰۱۱) در پژوهش خود که به مقایسه میانگین حرمت خود دختران در مدارس مختلط و تک‌جنسی پرداخته بود نشان داد که دانش‌آموزان در هر دو مدارس مختلط و تک جنسی از سطح بالایی از حرمت خود برخوردارند.

توانا (۱۳۹۶) پژوهشی را با عنوان مقایسه انگیزه پیشرفت و حرمت خود دانش‌آموزان دبستان‌های مختلط و تک‌جنسی انجام دادند. طرح این نوع پژوهش از نوع علی-مقایسه‌ای و جامعه آماری این پژوهش شامل تمام دانش‌آموزان دختر و پسر پایه چهارم، پنجم و ششم مدارس شهرستان تربت‌جام بوده. از جامعه مذکور شصت نفر از مدارس مختلط و شصت نفر از مدارس تک‌جنسی انتخاب شدند و مورد مقایسه قرار گرفته. روش نمونه‌گیری مورد استفاده در این پژوهش، با توجه به محدودیت جامعه دانش‌آموزان مدارس مختلط، از نوع نمونه‌گیری هدفمند و در دسترس بود. تحلیل نتایج نشان داد که میان انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان مدارس مختلط و مدارس تک‌جنسی (به صورت ترکیبی) تفاوت معناداری وجود دارد؛ به بیان دقیق‌تر، انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان مدارس تک‌جنسی بیشتر از دانش‌آموزان مدارس مختلط است. اما در پسران به‌تنهایی چنین تفاوتی ملاحظه نشد. بین حرمت خود دانش‌آموزان دختر و پسر مدارس مختلط و مدارس تک‌جنسی (به صورت ترکیبی و تفکیکی) نیز تفاوتی مشاهده نشد.

زارعی و همکاران (۱۳۹۶) پژوهشی را با عنوان تاثیر جداسازی دانش‌آموزان پسر و دختر بر پیشرفت تحصیلی و مقبولیت اجتماعی در بین دانش‌آموزان پایه ششم انجام دادند. طرح این پژوهش، از نوع علی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر پایه ششم ابتدایی که در شهر محمودآباد مشغول تحصیل بودند، تشکیل دادند. از این تعداد، ۲۷۹ دانش‌آموز (نیمی در مدارس مختلط و نیمی در مدارس تک‌جنسی) به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. برای تحلیل داده‌ها نیز از تحلیل واریانس دوراهه استفاده شد. نتایج این پژوهش نشان داد دانش‌آموزانی که در مدارس تک‌جنسی هستند در مقایسه با دانش‌آموزانی که در مدارس مختلط هستند، پیشرفت تحصیلی بهتری دارند. همچنین، مقایسه دختران و پسران نشان داد که دختران در مقایسه با پسران، مقبولیت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی بهتری دارند. این امر، هم در مدارس مختلط و هم در مدارس تک‌جنسی دیده شد.

مرادی و شعبانی (۱۳۹۵) پژوهشی را با عنوان مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، در کلاس‌های مختلط و غیرمختلط پایه پنجم ابتدایی انجام دادند. جامعه آماری این پژوهش کلیه ۷۷۳ نفر دانش‌آموز پایه پنجم ابتدایی بودند که از این تعداد ۳۸۷ نفر به عنوان نمونه به صورت تصادفی (با استفاده از جدول مورگان و کرجسی) از میان دختران و پسران

انتخاب شدند. نتایج نشان داد که بین مدارس مختلط و غیرمختلط (عادی) به لحاظ میزان پیشرفت تحصیلی تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین بین دختر و پسر به لحاظ پیشرفت تحصیلی تفاوت معناداری وجود نداشت.

روش تحقیق

این تحقیق با توجه به نحوه جمع آوری اطلاعات، توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای بوده و از طرح مقطعی استفاده شد. جامعه آماری پژوهش حاضر از کلیه دانش‌آموزان مدارس مختلط و تک‌جنسی دوره‌ی ابتدایی شهرستان فریدونکنار در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ به تعداد ۳۶۹۰ نفر تشکیل شده است. از جامعه آماری حاضر ۲۰۰ نفر (۱۰۰ نفر مدارس مختلط، ۱۰۰ نفر مدارس تک‌جنسی) به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. بدین صورت که آموزش و پرورش شهرستان ۱۰ مدرسه تک‌جنسی (۵ مدرسه دخترانه و ۵ مدرسه پسرانه) و ۵ مدرسه مختلط را از میان ۱۲ مدرسه دولتی و ۳ مدرسه غیردولتی و ۸ مدرسه در شهر و ۷ مدرسه در روستا واقع بودند مشخص کرد و بعد از مراجعه به مدارس، ۵۰ دانش‌آموز دختر و ۵۰ دانش‌آموز پسر از مدارس تک‌جنسی و ۵۰ دانش‌آموز دختر و ۵۰ دانش‌آموز پسر از مدارس مختلط که شامل همه‌ی پایه‌های تحصیلی ابتدایی بودند برای انجام دادن پژوهش انتخاب شدند. پس از انتخاب نمونه‌ها، پرسشنامه حرمت خود و خودپنداشت تحصیلی در بین آن‌ها توزیع و به صورت گروهی توسط شرکت‌کنندگان تکمیل شد.

پرسشنامه حرمت خود این مقیاس به وسیله روزنبرگ (۱۹۶۵) و برای سنجش سازه حرمت خود تهیه شده و شامل ۱۰ ماده با مقیاس لیکرت ۴ درجه‌ای (کاملاً موافق، موافق، مخالف، کاملاً مخالف) است که پنج ماده با عبارات مثبت و پنج ماده با عبارات منفی بیان شده‌اند. از آزمودنی خواسته می‌شود تا هر ۱۰ عبارت را به دقت خوانده و به عبارات با توجه به میزان صدق کردن آن‌ها در مورد خود پاسخ دهد. نمرات این مقیاس از ۱ تا ۴ مرتب شده است. به علاوه، کمینه و بیشینه نمره آن ۱۰ و ۴۰ است، که نمره‌های بالاتر بیانگر میزان بالای حرمت خود در دانش‌آموزان است (روزنبرگ، ۱۹۸۹، به نقل از محمدی، ۱۳۸۹). آلفای کرونباخ این مقیاس در نمونه چینی ۰/۸۶ محاسبه شده است (لی، ۲۰۱۰، به نقل از محمدی، ۱۳۸۹). در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۷۷ به دست آمد.

پرسشنامه خودپنداشت تحصیلی را یی‌سن‌چن (۲۰۰۴) ساخته است که خودپنداشت را در سه سطح عمومی، آموزشگاهی و غیرآموزشگاهی مورد سنجش قرار می‌دهد. این پرسشنامه از نوع خودگزارشی است که شامل ۱۵ عبارت بوده و پاسخ‌ها به صورت مقیاس لیکرتی چهارگزینه‌ای از کاملاً موافق (۴نمره) تا کاملاً مخالف (۱نمره) نمره‌گذاری می‌شود و نمره‌گذاری همه‌ی عبارات به صورت مستقیم است. حداقل نمره آزمودنی در این آزمون ۱۵ و حداکثر آن ۶۰ است. ضریب پایایی این آزمون از طریق همسانی درونی برای سه زیرمقیاس به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۸۲ و ۰/۸۲ است (کوپر

اسمیت، ۱۹۶۷، به نقل از بیابانگرد، ۱۳۷۸). همچنین، اعتبار این پرسشنامه از طریق همبسته کردن آن با پرسشنامه عزت نفس کوپراسمیت (کوپراسمیت، ۱۹۶۷، به نقل از بیابانگرد، ۱۳۷۸) برابر با ۰/۵۳ به دست آمد. همچنین این پرسشنامه به وسیله مرعشیان (۲۰۱۲) در نمونه ۳۶ نفره استفاده شده که ضریب آلفای کرونباخ آن ۰/۹۲ بوده است. در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۸۷ به دست آمد.

برای پیشرفت تحصیلی نیز بر اساس معدل ترم گذشته تمام دروس شرکت کنندگان استفاده گردید. جهت طبقه‌بندی، پردازش و تحلیل داده‌ها و بررسی فرضیه‌های پژوهش از جدول‌ها، نمودارها و نرم‌افزار آماری SPSS۲۱ استفاده خواهد گردید. جهت تعیین تفاوت میانگین نمرات بین متغیرها در گروه‌ها از آزمون t برای گروه-های مستقل استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج حاصل از اجرای ابزارهای پژوهش به صورت میانگین، انحراف استاندارد، کمینه، بیشینه، همچنین کجی و کشیدگی در جدول ۱ ارائه شده‌اند.

جدول ۱ خلاصه نتایج توصیفی متغیرهای پژوهش به تفکیک گروه‌های مورد مطالعه

شاخص آماری	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	کمینه	بیشینه	کجی	کشیدگی
خودپنداشت	۱۰۰	۴۷/۶۵	۶/۱۶	۲۶	۵۸	-۰/۸۳	۰/۸۵
تحصیلی							
جنسی							
دانش آموزان	۱۰۰	۴۳/۴۴	۸/۱۹	۳۰	۶۰	-۰/۳۶	-۰/۵۴
مدارس							
مختلط							
حرمت خود	۱۰۰	۲۷/۱۱	۳/۳۲	۲۰	۳۲	-۱/۹۰	۱/۴۰
مدارس تک							

جنسی						
دانش آموزان	۱۰۰	۲۶/۱۱	۳/۱۷	۱۷	۳۲	-۰/۷۲ -۰/۵۳
مدارس						
مختلط						
پیشرفت تحصیلی						
دانش آموزان	۱۰۰	۱۷/۵۱	۲/۰۲	۱۲/۵	۲۰	-۱/۲۴ -۰/۱۶
مدارس تک						
جنسی						
دانش آموزان	۱۰۰	۱۶/۸۴	۲/۰۰۴	۱۳	۲۰	-۰/۹۴ ۰/۱۷
مدارس						
مختلط						

برای بررسی هر یک از متغیرهای تحقیق با استفاده از آزمون t گروه های مستقل پرداخته شد که نتایج آن در جداول شماره ۲ تا ۴ آمده است.

همانطور که مشاهده می کنید با توجه به جدول ۲ سطح معناداری آزمون مقایسه میانگینها (۰/۰۵۴) که از مقدار (۰/۰۵) بیشتر است. به عبارت دیگر، می توان چنین نتیجه گرفت که بین حرمت خود دانش آموزان مدارس مختلط و تک جنسی دوره ی ابتدایی تفاوت معنی داری وجود ندارد.

جدول ۲ نتایج آزمون t برای مقایسه بین دانش آموزان مدارس تک جنسی و مدارس مختلط از لحاظ حرمت خود

سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره t	تعداد میانگین	آزمون لون		گروه
				سطح معناداری	F	
			۲۷/۱۱			دانش آموزان
				۱۰۰		مدارس تک
۰/۰۵۴	۱۹۸	-۱/۹۳			۰/۳۴ ۰/۹۰	جنسی
			۲۶/۱۱	۱۰۰		دانش آموزان مختلط

با مشاهده جدول ۳ می توان نتیجه گرفت که سطح معناداری آزمون مقایسه میانگین ها (۰/۰۰) که از مقدار (۰/۰۵) کمتر است. به عبارت دیگر، می توان چنین نتیجه گرفت که بین خودپنداشت تحصیلی دانش آموزان مدارس مختلط و تک جنسی دوره ی ابتدایی تفاوت معنی داری وجود دارد.

جدول ۳ نتایج آزمون t برای مقایسه بین دانش آموزان مدارس تک جنسی و مدارس مختلط از لحاظ خودپنداشت تحصیلی

سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره t	میانگین	تعداد	آزمون لون		شاخص آماری	
					سطح معناداری	F	گروه	دانش آموزان
			۴۷/۶۵					دانش آموزان
				۱۰۰				مدارس تک
۰/۰۰۰	۱۸۳/۹۷	-۴/۱۰			۰/۰۰۴	۸/۶۹		جنسی
			۴۳/۴۴	۱۰۰				دانش آموزان
								مدارس مختلط

همچنین با مشاهده جدول ۴ نتیجه می گیریم که سطح معناداری آزمون مقایسه میانگین ها (۰/۰۲) که از مقدار (۰/۰۵) کمتر است. به عبارت دیگر، می توان چنین نتیجه گرفت که بین پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مدارس مختلط و تک جنسی دوره ی ابتدایی تفاوت معنی داری وجود دارد.

جدول ۴ نتایج آزمون t برای مقایسه بین دانش آموزان مدارس تک جنسی و مدارس مختلط از لحاظ پیشرفت تحصیلی

سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره t	میانگین	تعداد	آزمون لون		شاخص آماری	
					سطح معناداری	F	گروه	دانش آموزان
۰/۰۲	۱۹۸	-۲/۳۳	۱۷/۵۱	۱۰۰	۰/۴۸	۰/۴۹		دانش آموزان

مدارس تک

جنسی

دانش آموزان

مدارس مختلط

۱۶/۸۴ ۱۰۰

بحث و نتیجه گیری

همانطور مشخص گردید در مطالعه حاضر، نشان داد که تفاوت معناداری در نمره‌ی حرمت خود در دانش‌آموزان مدارس مختلط و تک‌جنسی دوره‌ی ابتدایی وجود ندارد. یعنی این که دانش‌آموزان مدارس مختلط از نظر حرمت خود نسبت به دانش‌آموزان مدارس تک‌جنسی در یک سطح قرار دارند. این یافته همسو با نتایج پژوهش گلاگایلیمی (۲۰۱۱)، و توانا (۱۳۹۶) می‌باشد. به گفته هارتمن (۲۰۱۱) یکی از علت‌های متفاوت نبودن حرمت خود دانش‌آموزان در مدارس مختلط و تک‌جنسی می‌توان به دوره‌های تحول آن‌ها نسبت داد. همچنین نشان داده شد که تفاوت معناداری در نمره‌ی خودپنداشت تحصیلی در دانش‌آموزان مدارس مختلط و تک‌جنسی دوره‌ی ابتدایی وجود دارد. این یافته بیانگر این است که دانش‌آموزان مدارس تک‌جنسی از خودپنداشت تحصیلی بیشتری نسبت دانش‌آموزان مدارس مختلط برخوردارند. این یافته همسو با نتایج پژوهش‌های نیکسون و فراست (۲۰۱۴)، چارلز و بردلی (۲۰۱۵)، لی و بریک (۲۰۱۴)، و اسمیت (۲۰۱۰) می‌باشد. در ادامه نشان داده شد که تفاوت معناداری در نمره‌ی پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان مدارس مختلط و تک‌جنسی دوره‌ی ابتدایی وجود دارد. این یافته بیانگر این است که دانش‌آموزان مدارس تک‌جنسی از پیشرفت تحصیلی بیشتری نسبت دانش‌آموزان مدارس مختلط برخوردارند این یافته همسو با نتایج پژوهش‌های زارعی و دیگران (۱۳۹۶)، اجدن (۲۰۱۷)، ساکس (۲۰۰۹)، لی و بریک (۲۰۱۴)، وودوارد و دیگران (۱۹۹۹)، بلچر و همکاران (۲۰۱۲) و اسمیت (۲۰۱۰) می‌باشد.

پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی، مقاطع تحصیلی دیگر نیز مورد بررسی قرار گیرند و نتایج با این پژوهش مقایسه گردد. همچنین در پژوهش‌های آتی متغیرهای دیگر مثل عملکرد تحصیلی، هیجانات تحصیلی و... نیز در ارتباط با این مدارس مورد بررسی قرار گیرد و معلمان جهت کمتر نمودن اثر مختلط بودن مدرسه بر دانش‌آموزان با تأکید بر جنبه‌های مثبت مختلط بودن مدارس مانند بهبود مهارت‌های اجتماعی و جلوگیری از ایجاد فضای رقابتی جنسی به بهبود خودپنداشت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کمک کنند. در نهایت با توجه به تحقیق حاضر می‌توان نتیجه گرفت که مدارس تک‌جنسی برای دانش‌آموزان مناسب‌تر از مدارس مختلط بوده عملکرد بهتری دارند.

منابع

یابانگرد، اسماعیل، ۱۳۷۸، روشهای افزایش عزت نفس در کودکان و نوجوانان، چاپ پنجم، تهران، انتشارات انجمن

اولیا و مریبان

- توانا، احمد، ۱۳۹۶، مقایسه انگیزه پیشرفت و عزت نفس دانش آموزان دبستان‌های مختلط و تک جنسیتی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد
- زارعی، جاوید، توسلی، قاسم و جمارونی، لیلا، ۱۳۹۶، تاثیر جداسازی دانش آموزان پسر و دختر بر پیشرفت تحصیلی و مقبولیت اجتماعی در بین دانش آموزان پایه ششم، دومین کنفرانس ملی رویکردهای نوین در آموزش و پژوهش سپهریان آذر، فیروزه و سعادت‌مند، سعید، ۱۳۹۴، تاثیر آموزش مهارت‌های زندگی و مشاوره گروهی با روش عاطفی رفتاری عقلانی بر خودپنداره تحصیلی، انگیزش پیشرفت و سلامت روان دانش آموزان ناموفق، نشریه دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، دوره شانزدهم، شماره اول، بهار ۱۳۹۴، ۶۶-۷۷
- سعید، نسیم، زارع، حسین، موسی پور، نعمت‌اله، سرمدی، محمدرضا و هرمزی، محمود، ۱۳۸۹، ارتباط راهبردهای شناختی، فراشناختی و تعاملات دانشجویان در آموزش مجازی با پیشرفت تحصیلی. فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، دوره شانزدهم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۸۹، ۷۳-۹۶
- سیف، علی اکبر، ۱۳۹۶، روانشناسی پرورشی، روانشناسی یادگیری و آموزشی، تهران، انتشارات آگاه شاملو، سعید، ۱۳۹۶، بهداشت روانی، تهران، انتشارات رشد
- صافی، احمد، ۱۳۹۲، سازمان مدیریت در آموزش و پرورش، تهران، انتشارات ارسباران
- کیانی، قمر و کاکاوند، علیرضا، ۱۳۹۲، اثربخشی آموزش هوش هیجانی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر سال اول متوسطه شهر زنجان، فصلنامه مطالعات روانشناختی، دوره نهم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۲، ۱۷۱-۱۵۳
- محمدی، نوراله، ۱۳۸۹، بررسی مقدماتی اعتبار و قابلیت اعتماد مقیاس حرمت خود روزنبرگ، روانشناسی تحولی، دوره چهارم، شماره هفتم، ۲۷-۳۹
- مرادی، عبدالله و شعبانی، حسن، ترک مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، در کلاس‌های مختلط و غیرمختلط پایه پنجم ابتدایی شهرستان سروآباد، نخستین همایش ملی برنامه ریزی و تحول نظام آموزشی، آذر ۱۳۹۵
- Belcher, Christy. Frey, Andy. And Yankeelov, Pamela. (۲۰۱۲). The effects of single-on classroom environment. self-esteem and standardized test scores. sex classrooms Journal of School Social Work. Vol. ۳۱. No. ۱. ۶۱-۷۵
- Charles, Maria. And Bradley, Karen. (۲۰۱۵). Equal but Separate? Across National Study of Sex Segregation in Higher Education. American Sociology Review. Vol. ۶۷. No. ۴. ۵۷۳-۵۹۹
- Guglielmi, Alexa. (۲۰۱۱). Girls' Self-Esteem Rates in Single Sex & Coed High Schools. Senior

- Thesis. Trinity College. Hartford. CT (2011). Trinity College Digital Repository. Vol. 4. No. 1. 1-26
- Hartman, Kristen. (2011). The Advantages of Single-Sex vs. Coeducational Environments for HighSchool Girls. Social Work Theses. 63 (2011). 1-38
- Jacobs, Jerry. (2010). Gender Inequality and Higher Education. Annual Review of Sociology. Vol. 22. No. 2. 103-110
- Jenkins, Kimberly. (2010). Constitutional Lessons for the Next Generation of Public Single-Sex Elementary and Secondary Schools. William and Mary Law Review. Vol. 47. No. 6. 19-53
- Nixon, Carol. And Frost, Alan. (2014). The study habits and attitudes, inventory and its Implications for student success. Psychological Reports. Vol. 13. No. 2. 03-14
- Ogden, Craig. (2018). A Comparison of Student Performance in Single-Sex Education and Coeducational Settings in Urban Middle Schools. Electronic Theses & Dissertations. 361 (2011)
- Pahlke, Erin. (2014). The Effects of Single-Sex Compared With Coeducational Schooling on Students' Performance and Attitudes. A Meta-Analysis. American Psychological Association. Vol. 140. No. 4. 1042-1072
- Salkind, Neil. (2008). Encyclopedia of Educational Psychology. University of Kansas. A sage reference publication. Vol. 2. No. 1. 43-60
- Sax, Leonard. (2009). Boy Adrift: The Five Factors Driving the Growing Epidemic of Unmotivated Boys and Underachieving Young Men. New York
- Smyth, Emer. (2010). Single-sex education: What does research tell us? Revue Française de Pédagogie. Vol. 17. No. 1. 47-50
- Tobias, Simon. (2013). Single Sex or Mixed Schools? New York: Cengage Learning Publication.
- Vanlentin, Jeffrey. And Dubois, David. (2010). The relations between self-beliefs and academic

achievement. A systematic review. Educational psychologist. Vol. 0. No. 39. 733-

777

Woodward, Lianne. Fergusson David. And Horwood, John. (1999). The effects of single-sex and coeducational secondary schooling on children's academic achievement. Australian Journal of

Education. 43 (1999). 142-156

Yalcinkaya, Talha. And Ulu, Ayse. (2012). Differences between single-sex schools and co-education schools. Social and Behavioral Sciences. 46 (2012). 13-16